

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL TRANSPORTO VEIKLOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1863
3, 5, 11 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 3 PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO
IR GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 10¹, 12 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
KODEKSO PAPILDYMO 12¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-17-1581(2); TAP-17-1580(2)) (TAIS NR. 17-8705(3); 17-8706(3))**

2018-07-02 Nr. NV-1707

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projektų tikslas: optimizuoti viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų teikimą ir numatyti galimybę geležinkelio įmonėms (vežėjams) pačioms ar pasitelkiant keleivių vežimą kelių transporto priemonėmis vykdydiantį vežėją **teikti viešąsias kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugas, t. y. vietinių maršrutų, kuriais važiuoja daugiausia keleivių, ruožuose keleivius vežti traukiniais, o kituose – autobusais.**

3. Dabartinė situacija:

- 2018 m. sausio – balandžio mėn. traukiniais važiavo 11,1 proc. daugiau keleivių nei per tą patį 2017 m. laikotarpį, tačiau, dėl mažo keleivių, važiuojančių traukiniais, skaičiaus (vidutinis keleivių skaičius traukinyje siekia tik 35 proc.) ir keleivių srauto neatitinkančios talpos geležinkelių riedmenų naudojimo, viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų nuostolingumas 2018 m. gali siekti apie 34 mln. eurų.
- Viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų poreikis, t. y., vietiniai maršrutai, kuriuose geležinkelio įmonės (vežėjo) nuostoliai, patirti vykdant viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų išipareigojimą, kompensuojami, nustatyti susisiekimo ministro įsakyme.
- vidutinė 1 geležinkelio keleivio vietos 1 kilometro kaina 0,040 Eur, o 1 autobuso keleivio vietos 1 kilometro kaina – 0,032 Eur.
- Kombinuotasis keleivių vežimas teisės aktuose nereglamentuotas.
- Vakarų Europos šalyse kombinuotasis keleivių vežimas yra plačiai paplitęs – dažniausiai autobusai yra naudojami atvežti keleivius prie tramvajaus ar metro maršruto, o tramvajus ir metro – atvežti keleivius iki traukinio maršrutų.

4. Projektų esmė:

- apibrėžti naują sąvoką „**kombinuotasis keleivių vežimas - keleivių vežimas ne mažiau kaip dviejų transporto rūšių transporto priemonėmis, kai toks vežimas vykdomas vienos keleivių vežimo sutarties pagrindu**“ (atvejis, kai keleivis nusiperka atskirus bilietus į traukinį, keltą ir autobusą, nebus laikomas kombinuotuoju keleivių vežimu);
- viešosiomis kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugomis laikytinos paslaugos, kai keleiviai didesnę vietinio maršruto dalį vežami geležinkelių transportu, o likusią šio maršruto dalį – kelių transporto priemonėmis ir kai traukinys ar kelių transporto priemonė nekerta Europos Sąjungos valstybės narės sienos;
- nustatyti, kad geležinkelio įmonė (vežėjas), teikianti kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugas, apsidraustų vykdomą veiklą;
- geležinkelio įmonė (vežėjas) pati keleivių vežimą kelių transporto priemonėmis vykdytų tik tais atvejais, kai Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka paskelbtas viešasis pirkimas keleivių vežimą kelių transporto priemonėmis vykdydysiančiam vežėjui parinkti neįvyksta;

- geležinkelio įmonei (vežėjui) reikės turėti licenciją, kuria suteikiama teisė vežti keleivius autobusais;
- nustatyti pareigą geležinkelio įmonei (vežėjui) užtikrinti, kad būtų sukurta bendra keleivių informavimo ir bilietų sistema, sudarytas bendras traukinių ir autobusų tvarkaraštis ir kt.;
- Susisiekimo ministerija nustatytų viešųjų kombinuoto keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų poreikį;

5. Derinimas:

- Istatymų projektai suderinti su Finansų ministerija ir Europos teisės departamentu, į Teisingumo ministerijos ir Konkurencijos tarybos pastabas atsižvelgta, o AB „Lietuvos geležinkeliai“ pastabos suderintos darbo tvarka;
- Pateikiama derinimo pažyma dėl Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ pastabų:
- Lietuvos savivaldybių asociacija siūlo :
 - kombinuotu keleivių vežimu laikyti tik tuomet, kai keleiviai ne mažiau kaip 80 procentų maršruto dalies vežami geležinkeliu (Projekte – „...keleiviai didesnę vietinio maršruto dalį vežami geležinkelių transportu...“);
 - prieš sudarant viešųjų paslaugų teikimo sutartis su geležinkelio įmonėmis maršruto trasą suderinti su savivaldybių institucijomis ar Lietuvos transporto saugos administracija (Susisiekimo ministerijos nuomone, siekiant užtikrinti institucijų nepriklausomumą, derinti nereikėtų).
- Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija „Linava“ siūlo :
 - numatyti nuostolių kompensavimą ne tik vežėjams geležinkeliu, bet ir vežėjams autobusais tolimojo susisiekimo maršrutuose (Susisiekimo ministerijos nuomone netikslinga atsižvelgiant į šių paslaugų teikimo apimtį ir vežėjų konkurenciją);
 - pažymi, kad gali kilti prieštaravimų tarp savivaldybių ir Lietuvos transporto saugos administracijos, nes kombinuoto keleivių vežimo maršruto dalis dubliuosiu su vietinio susisiekimo maršrutais, kuriems leidimus išduoda savivaldybės (Susisiekimo ministerija nurodo, kad keleivių vežimą kelių transporto priemonėmis numatoma vykdyti specialiaisiais reisais ir prieštaravimų neturėtų kilti).
- Dėl Ūkio ministerijos pastabų, kad turi būti užtikrintas konkurencijos taisyklių laikymasis teikiant kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugas lydraštyje paaiškinta, kad lengvatų geležinkelio įmonėms (vežėjams) Projektuose nustatyti nesiūloma ir paslaugų teikimo sąlygos nesudarytų prielaidų riboti konkurenciją.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. birželio 29 d. išvadoje Nr. NV-1699 nurodo, kad Vyriausybės įgaliota institucija, nustatydamą viešųjų kombinuotojo keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugų poreikį įsiterptų į savivaldybių savarankiškąją funkciją ir siūlo keisti Vietos savivaldos įstatymą ir Kelių transporto kodeksą; taip pat pateikia pastabų dėl Projektų nuostatų tikslinimo, formuluočių suvienodinimo ir kt.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: Įstatymų projektai atitinka Vyriausybės programos 83.1 ir 95.5 punktų nuostatas („plėtosime darnaus transporto politiką, siekdami didinti krovinių pervežimą geležinkeliais, o keleivių – viešuoju transportu“; „skatinsime žmones naudotis geležinkelių transporto paslaugomis, didindami jų patogumą keleiviams, grafikų suderinamumą, taip pat ir su kitų transporto rūšių“).

7. Dalykinio vertinimo išvada: Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymų projektus buvo numatyta pateikti svarstyti Seimo IV (pavasario) sesijoje.

Siūloma teikti svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt